

Riksförbundet för hjälp åt läkemedelsmissbrukare, RFHL

Ingemar Rexed

Ingemar Rexed, förbundsordförande i Riksförbundet för hjälp åt läkemedelsmissbrukare, RFHL, ger i följande översikt en bild av RFHL:s arbete med hjälp och opinionsbildning under de två sista åren. Den centrala punkten är RFHL:s krav på att de som själva upplevt problemen skall ha medinflytande i arbetet på att lösa dessa problem.

RFHL arbetar för att hjälpa drogmissbrukare. En sida av hjälpen är individuell, genom hjälpåtgärder. En annan sida är politisk. Den gäller en kritik av samhällets åtgärdssystem mot drogmissbruk och av samhällets utstötningsmekanismer.

Organisation

RFHL:s medlemmar är f d missbrukare, vårdarbetare och andra socialpolitiskt intresserade. Organisationen omfattar omkring 5 000 medlemmar i 14 lokalavdelningar. Riksorganisationen (RFHL-Riks) har ett kansli på Grev Turegatan 35 i Stockholm (Box 5334, 102 46 Stockholm 5, telefon 08/61 53 71), med sju anställda. RFHL-Riks svarar för samordning, utveckling, kontakt med andra organisationer, ökade resurser, somlig opinionsbildning osv. Lokalavdelningarna, som har huvuddelen av resurserna, svarar för hjälpverksamhet, kollektiv, lokal opinionsbildning m m. En adresslista till lokalavdelningarna finns sist i denna översikt. Verksamheten drivs med anslag av olika slag (statliga på omkring 500 000 kronor/år, kommunala på varierande, men tillsammans högre summa), lotterier, medlemsavgifter osv.

Hjälpverksamhet

Särskilt avdelningarna i Stockholm och Göteborg har bedrivit en omfattande hjälpverksamhet. Meningen är inte att konkurrera med den officiella vårdkedjan, utan att komplettera den genom att pröva nya modeller, erbjuda hjälp åt människor som är för skygga för att söka hjälp via vanliga kanaler, ge f d missbrukare och missbrukare inflytande på ett hjälpområde. Några former av hjälp är kontaktverksamhet, gruppterapi, intensivterapi och kollektiv.

Kontaktverksamheten består av grupper om tre, en missbrukare och två kontaktmän utan egen erfarenhet av missbruk. Man umgås — går på bio, äter tillsammans, diskuterar — utan några ambitioner att bedriva terapi. Det viktiga är att bryta en isolering, att ge nya impulser. Verksamheten stöds upp med gruppsamtal under kompetent handledning.

Gruppterapin har varit omfattande och märkligt nog kunnat genomföras också med några grupper där medlemmarna fortfarande missbrukar. Intensivterapin innebär att en terapeut och en missbrukare reser bort i några veckor eller någon månad och lever igenom frågeställningarna tillsammans.

Kollektiven har sin första modell i Göteborg, där lokalavdelningen GFHL under en följd av år drivit ett "Half-way-house", i Kinnahult. För

RFHL:s medlemmar är f d missbrukare, vårdarbetare och andra socialpolitiskt intresserade.

Organisationen omfattar omkring 5 000 medlemmar.

närvarande finns det sju kollektiv med anknytning till RFHL. För att få större resurser till verksamheten har Röda Korset och Ungdomens Röda Kors bildat en arbetsgrupp tillsammans med RFHL. Med stöd av anslag bl a från Radiohjälpen avser gruppen att under en två-årsperiod stödja ett 20-tal kollektiv. De flesta är boendekollektiv, men också några behandlingskollektiv (med heltidsanställd personal) skall förekomma.

Det finns en rad andra former för hjälp och bistånd — familjevård, fjällvandringar, verkstäder — som finns beskrivna i bl a RFHL-Kontakt (förbundets tidskrift).

En tanke i denna verksamhet är att miska betydelsen av sjukdomstänkandet. Vad som behövs är ofta sådana ting som arbete, bostad, kontakter, mer än "vård". Detta betyder inte att RFHL är negativt inställd till den medicinska och sociala vårdapparaten, även om vi vill ha frihet att diskutera olika sidor av den.

Opinionsbildning

Man kan inte vårda bort problemen. Det gäller att angripa problemen brett, med kontrollpolitik, upplysning, forskning, socialpolitik. RFHL har vänt sig mot den kriminalpolitiska slagsidan i samhällets åtgärds politik, krävt bättre kontroll av läkemedelsindustrin och läkemedelsförskrivning, kritiserat brister på samhällsplanering för att förhindra utstötningen av många människor.

Eftersom RFHL är en liten organisation har vi fått samarbeta med andra för att få någon genomslagskraft. Tillsammans med de tre andra R-förbunden och bokförlaget Prisma ger vi ut Pockettidningen R, med sex nummer om året.

Vad som behövs är ofta sådana ting som arbete, bostad, kontakter, mer än "vård".

De olika numren tar upp olika tema, t ex läkemedelsindustrin, kriminalreportage osv. Det första höstnumret har titeln "Knark, 15 berättelser om missbruk av makt, människor och narkotika".

Vi har också tillsammans ordnat olika teach-in (t ex om data-kontroll inom vården) och seminarier (t ex om tvångsvård).

Tillsammans med NOV (Verdandi), Elevförbundet och SFEF (Sveriges Folkhögskoleelevers Förbund) har RFHL drivit opinionsbildning, med hjälp av Vi-teatern, progressiva filmgrupper, affisch-utställningar osv.

Sådana kampanjer har också förekommit med bl a Ungdomens Röda Kors, och RFHL hjälper till också i andra sådana sammanhang.

Några tyngdpunkter och problem

Några områden där RFHL koncentrerat sin verksamhet sista två-årsperioden har varit de olika straffhöjningarna mot narkotikabrott (RFHL gav in en "mot-proposition" till riksdagen), ungdomsgårdar (seminarier med kritik av problem-isolat), arbetsfrågor (samarbete med AMS, ett angrepp på AMS genom ett temanummer i Pockettidningen R).

På ett sätt viktigare är de konkreta arbetspunkterna än den allmänna hållningen inom RFHL, att de människor som upplevt problemen skall ha inflytande i samhällsdebatten och besluten.

Det finns åtskilliga meningsskillnader inom RFHL, t ex mellan vårdinriktade och politiskt inställda, mellan olika hållningar till underhållsbehandling (där förbundets flertal är skeptiskt), mellan olika terapeutiska och socialpolitiska skolor. Motsättningarna bidrar starkt till vitaliteten.

Denna översikt har redovisat olika positiva drag inom RFHL. Men om man jämför verksamheten och ambitionerna med resultatet — hur litet vi ändå lyckats påverka opinionerna, hur många missbrukare vi inte når osv — är det uppenbart att en lista över RFHL:s svaga punkter skulle ha samma längd. Vi måste t ex skapa ett sammanhängande principprogram, bygga ut lokalavdelningarna, pröva och dokumentera effekterna mer kritiskt av vårt arbete osv. Kom med och jobba!

Lokalavdelningar

Borlänge

Gustav Högberg
c/o Ungdomsmottagningen
Dalen 6
781 00 Borlänge
Tel 0243/279 24 (mån och ons)

Eskilstuna

c/o Allan Börjestål
Borgmästargatan 4 A
632 33 Eskilstuna
Tel 016/12 33 62

Gävle

c/o Leif Walter
Gammelstigen 19
803 59 Gävle
Tel 026/10 11 98

Göteborg

Sprängkullsgatan 19 öppen vard 9—13 tisd 17—21
Tel 013/13 70 69
Box 3023, 400 10 Göteborg
HWH, Dalhem 3, postlåda 120, 511 00 Kinna
Tel 0320/131 97

Karlstad

c/o Ingela Elmerskog
Herrhagsgatan 23 B
652 22 Karlstad
Tel 054/15 82 13

Luleå

Skeppsbrogatan 37, öppen vard 9—12, 19—23
Tel 0920/289 49
Box 250, 951 01 Luleå

Lund

c/o Helene Nikula
Postlåda 4812, Skankhult
260 70 Ljungbyhed
Tel 0435/703 39

Malmö

Agnesgatan 1, 211 33 Malmö
Tel 040/12 49 30

Sala

Metamorfos, Deltagården
Råsboda,
740 45 Tärnsjö
Tel 0292/441 41

Småland/Blekinge

Linnégatan 9
352 33 Växjö
Tel 0470/215 20 (9—17, 19—22)

Stockholm

Bryggargatan 6 B, Tel 08/20 60 04 eller
08/61 53 41
Box 5334, 102 46 Stockholm 5

Uppsala

c/o Jan Gunnar Anckar
Skäve Gård
755 90 Uppsala

Örebro

Köpmangatan 59,
702 23 Örebro
Tel 019/13 48 10 öppen onsd 19—21,
ring annars Eva-Britt Bergqvist 019/18 93 61

Östersund

Gröngatan 4, Tel 063/12 87 46
Box 2046, 831 02 Östersund
Iffelnäs, 830 01 Hallen
Tel 0643/230 57